

РЕКОМЕНДАЦІЇ

для працівників про дії у випадку спроби
підкупу, корупційного правопорушення,
шантажу або тиску

BORYSPIL

INTERNATIONAL AIRPORT

Шановні колеги!

Ці рекомендації створено для того, щоб кожен із вас чітко розумів, як діяти у ситуаціях, коли виникають спроби підкупу, тиску, шантажу або коли стає відомо про ознаки корупційного правопорушення.

Ми будуємо культуру, де відповідальність починається з особистої позиції.

Я переконаний: навіть одна правильна дія здатна зупинити порушення і запобігти ризикам, що шкодять як людині, так і підприємству загалом.

Ці рекомендації допоможуть вам не розгубитися, обрати безпечний і послідовний алгоритм дій, а також - захистити себе, колег і репутацію нашого підприємства.

Я особисто підтримую кожного, хто діє чесно. Якщо ви зіткнетеся з тиском, шантажем чи спробою корупційного впливу - пам'ятайте: ви не самі.

Ми не толеруємо корупцію у жодному вигляді. І це не гасло - це принцип, на якому стоїть наша спільна робота.

Олексій Дубревський
Генеральний директор ДП МА "Бориспіль"

СТРУКТУРА

1. Розпізнай

Що вважається підкупом, тиском, шантажем або корупційним порушенням? Як зрозуміти, що ситуація ненормальна?

2. Не мовчи

Чому важливо діяти? Що стається, коли ми мовчимо? Правова й етична відповідальність.

3. Захисти себе

Як зберегти спокій, уникнути помилок, не наразити себе на ризики?

4. Дій правильно

Покроковий алгоритм: що робити, кому повідомити, як зафіксувати факт, як подати сигнал.

5. Використовуй канали

Офіційні та безпечні способи повідомлення: гарячі лінії, email, скриньки довіри, внутрішні системи.

6. Знай свої права

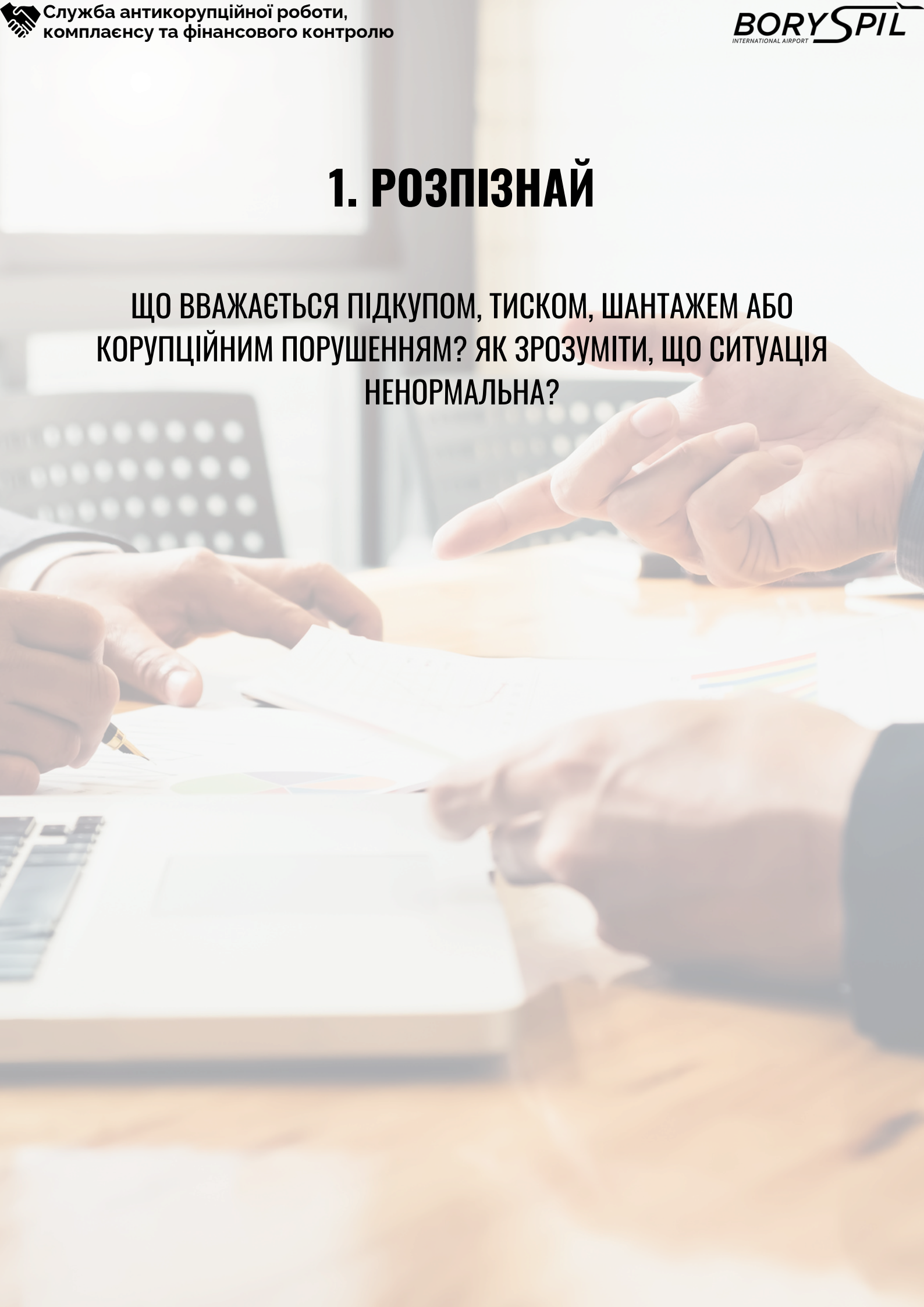
Що гарантує тобі підприємство? Як працює захист працівників аеропорту, анонімність та внутрішній супровід?

7. Будь прикладом

Що означає доброчесність на практиці? Культура нетерпимості до корупції - це про тебе.

1. РОЗПІЗНАЙ

**ЩО ВВАЖАЄТЬСЯ ПІДКУПОМ, ТИСКОМ, ШАНТАЖЕМ АБО
КОРУПЦІЙНИМ ПОРУШЕННЯМ? ЯК ЗРОЗУМІТИ, ЩО СИТУАЦІЯ
НЕНОРМАЛЬНА?**

Підкуп - це коли тобі пропонують гроші, подарунки, послуги, "відкати" або інші вигоди в обмін на те, щоб ти зробив (або не зробив) щось по роботі.

Наприклад: "Допоможи вирішити питання, а я тобі віддячу" або ж якщо ти вже прийняв пропозицію одного разу, то надалі потрапляєш у пастку: "Ти вже одного разу закрив очі — не раджу міняти позицію зараз, інакше всі дізнаються".

Шантаж - це коли на тебе тиснуть, погрожують або намагаються змусити щось зробити (або не зробити), використовуючи страх. Це спроба залякати.

Наприклад, кажуть: "Не послухаєш - скажемо начальству, що ти помиляєшся" чи "Я знаю, що твоя сестра працює в держоргані — не хотілося б, щоб там почали перевірки через тебе"

Корупційне правопорушення - це будь-яка дія або бездіяльність, коли службовець (навіть якщо він не чиновник) зловживає своїм становищем, щоб отримати особисту вигоду - для себе або для когось іншого.

Це може бути прийняття хабара, зловживання повноваженнями, приховування конфлікту інтересів тощо.

Пов'язане з корупцією правопорушення - це порушення, яке не є самою корупцією, але створює для неї умови.

Наприклад, знищення або приховування важливих документів, щоб ускладнити розслідування.

Шпигунство - це навмисна передача службової або технічної інформації третім особам, які можуть використати її проти підприємства чи держави. У контексті авіації - це особливо небезпечно, адже така інформація може бути використана для скоєння акту незаконного втручання в діяльність аеропорту або загрози авіаційній безпеці.

Наприклад, передача даних про логістику, техніку або внутрішні процеси особам, пов'язаним з ворогом. Ворог ніколи не діє відкрито — він працює під прикриттям, через знайомих, "випадкові" запити, фейкові контакти чи інформаційні маніпуляції.

 Головне:

якщо в тебе виникають сумніви — краще поставити питання або повідомити, ніж проігнорувати.

Як зрозуміти, що ситуація ненормальна?

Не всі корупційні ситуації виглядають як відкритий хабар або погроза. Часто все починається з “невинної” пропозиції, натяку або двозначної фрази.

Сигнали, на які варто звернути увагу:

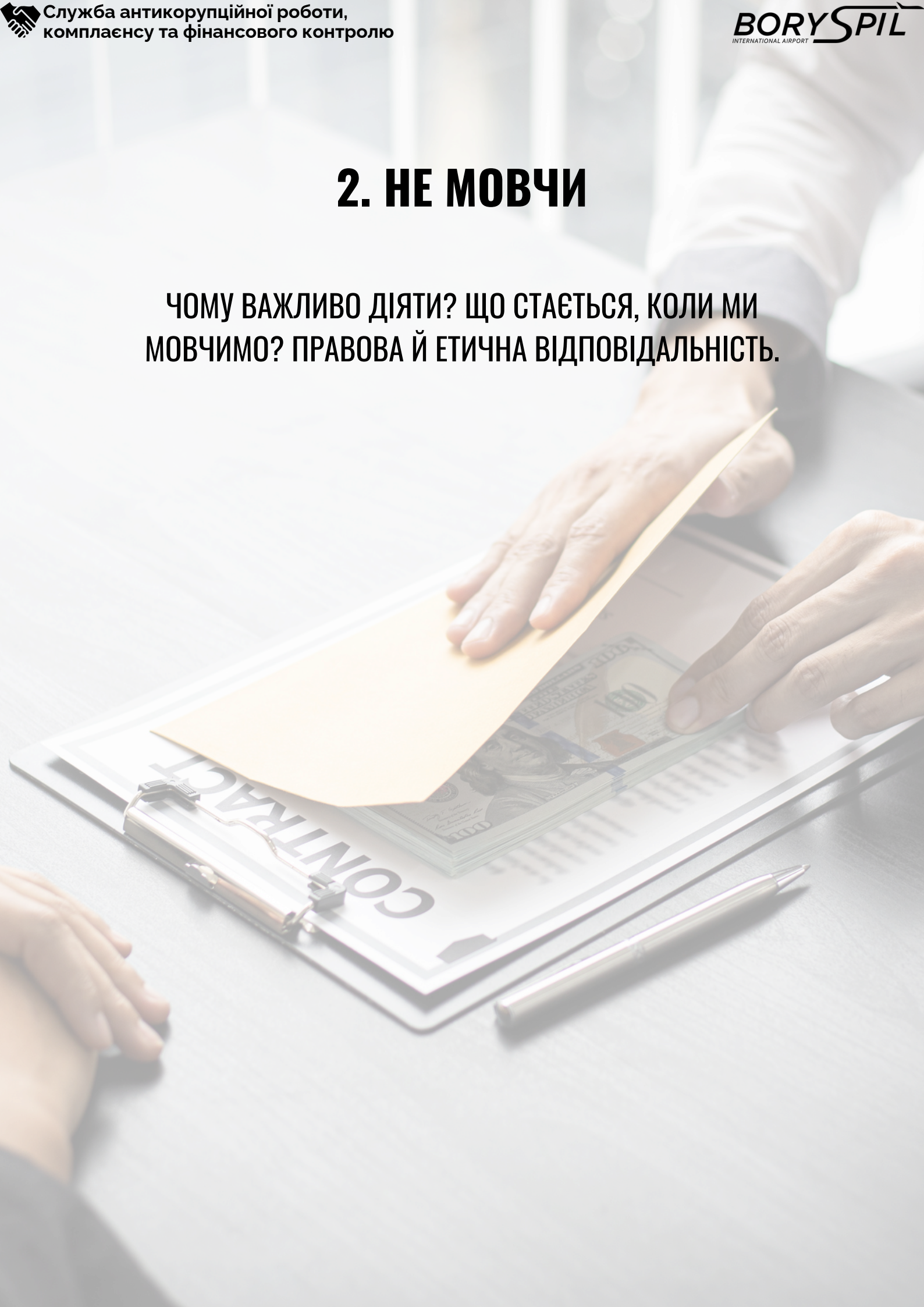
- ♦ **Поговоримо без протоколу?** ↔ *Якщо хтось просить вирішити питання “неформально”, “по-тихому”, “без зайвих очей” - це тривожний знак.*
- ♦ **Обіцянки подяки за допомогу** ↔ *Коли ще до твого рішення хтось обіцяє: “Ми віддячимо”, “Це буде не дарма”, “Тобі перепаде” - це ознака потенційного підкупу.*
- ♦ **Прохання “зрозуміти ситуацію” або “увійти в положення”** ↔ *Маскування неправомірної вигоди через емоційний тиск: “Мені дуже треба, допоможи, у мене сім’я, я знаю, ти можеш вплинути...”*
- ♦ **Пропозиції подарунків, бонусів, “підтримки”** ↔ *Навіть якщо це не гроші, а техніка, знижки, запрошення на відпочинок чи інші “жести” - це може бути форма підкупу.*
- ♦ **Вимоги зробити виняток, порушити правила** ↔ *“Ну давай один раз обійдемо процедуру” або “Тут усі так роблять” - це класика спроби порушити систему через персональне рішення.*
- ♦ **Тиск, маніпуляції або тонкі погрози** ↔ *Коли тебе ставлять у ситуацію “або зроби, або матимеш проблеми” - це шантаж, навіть якщо сказано в ввічливій формі.*

 Правило просте:

*якщо щось виглядає дивно —
краще повідомити керівника*

2. НЕ МОВЧИ

ЧОМУ ВАЖЛИВО ДІЯТИ? ЩО СТАЄТЬСЯ, КОЛИ МИ
МОВЧИМО? ПРАВОВА Й ЕТИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ.

Коли ми стикаємося з підозрілою ситуацією або очевидною спробою підкупу чи тиску, перша думка часто — *“простіше промовчати”*. Але мовчання – це теж дія, яка може призвести до серйозних наслідків. Те, що ми не зупинили одразу, з часом переростає у ланцюжок нових порушень, тиску, *“домовленостей” і залежностей*. Проблеми накопичуються, люди звикають обходити правила, а ті, хто мовчить, стають заручниками ситуацій, які самі не обирали.

Один епізод мовчання — це часто початок довгої історії, з якої все важче вийти з чистими руками.

Чому важливо діяти?

Тому що з першої змови починається система. Якщо кожен з нас вчасно реагує, вона просто не має шансів укріпитися. Ваша дія - це внесок у безпечне, чесне середовище для вас, ваших колег і всієї організації.

Що стається, коли ми мовчимо?

Людина, яка вчинила порушення, отримує сигнал: *“можна і далі”*. Корупція закріплюється в процесах. Зростає ризик, що завтра ви або ваші колеги постраждають від цієї ж системи. Аеропорт втрачає репутацію, довіру та ресурси.

Яка відповідальність за мовчання?

Етична - ми всі відповідальні за чесність середовища, в якому працюємо.
Правова - в окремих випадках мовчання чи приховування відомої інформації про правопорушення може вважатися співучастю або недотриманням обов'язку.

 Не треба бути героєм — достатньо зробити перший правильний крок.

Повідомити - це захистити себе, колег і підприємство, у якому ми всі працюємо.

Мовчання ≠ Безпечність

Коли мовчиш:

Мовчання дає сигнал: «це нормально»

Корупція поширюється непомітно

Страждають невинні

Репутація організації — під загрозою

Коли повідомляєш:

Стаєш частиною вирішення проблеми

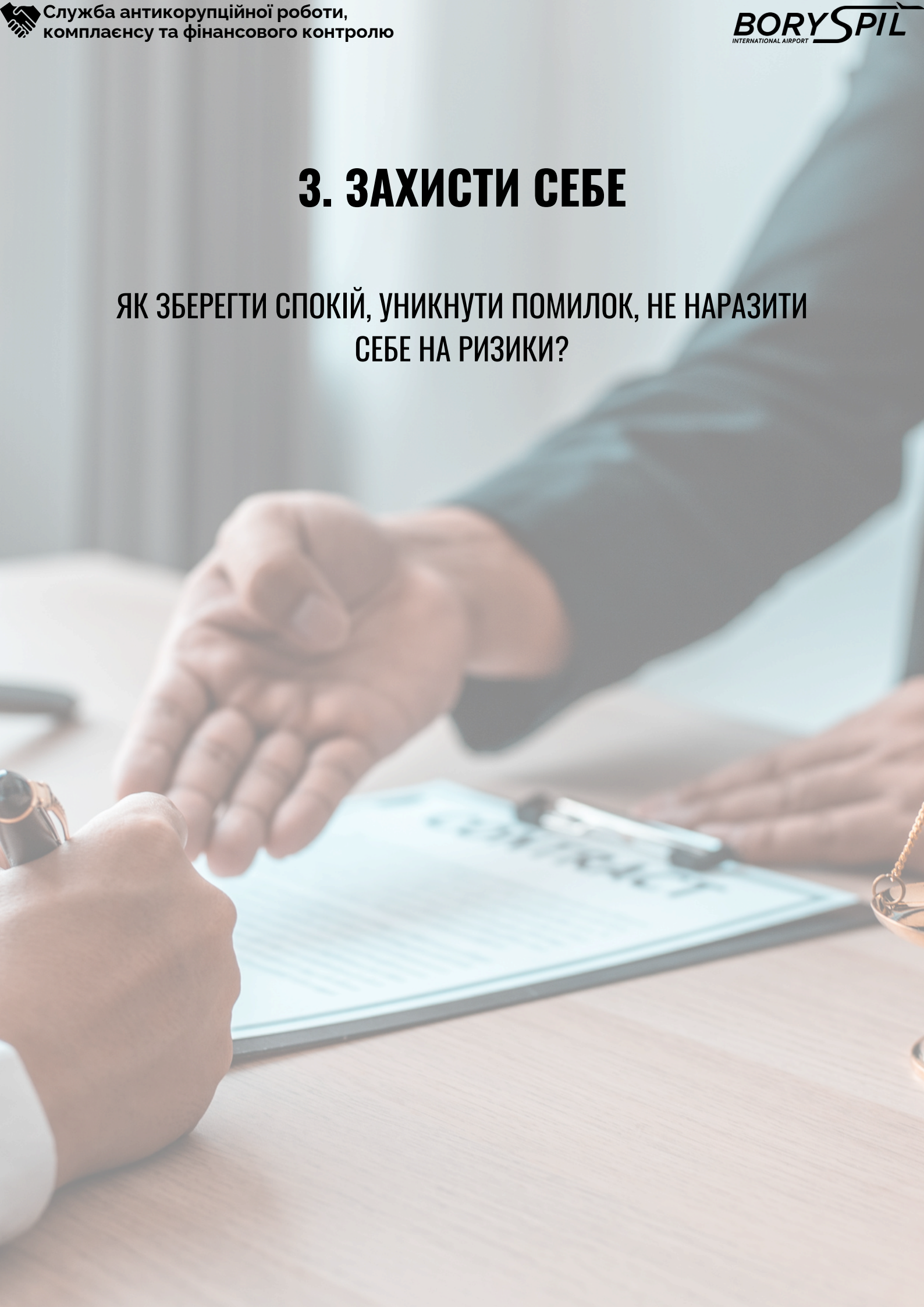
Допомагаєш зупинити порушення

Захищаєш себе і колег

Формуєш культуру доброчесності

3. ЗАХИСТИ СЕБЕ

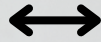
ЯК ЗБЕРЕГТИ СПОКІЙ, УНИКНУТИ ПОМИЛОК, НЕ НАРАЗИТИ
СЕБЕ НА РИЗИКИ?

Перш за все — твоя безпека і спокій. У ситуаціях, пов'язаних із підкупом, тиском або шантажем, головне — не втратити контроль і пам'ятати: *ти не один/одна*. Є алгоритм, є підтримка, і є правила, які працюють на твій захист.

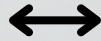
Ось кілька порад, які допоможуть діяти впевнено:

Не реагуй емоційно

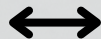
Навіть якщо пропозиція чи тиск тебе обурили - не вступай у конфлікт, не погрожуй у відповідь і не демонструй гніву. Зберігай професіоналізм.

Не давай обіцянок

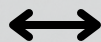
Не погоджуйся, навіть "формально" чи "аби відчепились". Фрази типу "Подумаю", "Зараз не можу відповісти" - це нейтральні відповіді, які не ставлять тебе під удар.

Залишайся в безпечному місці

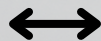
Уникай усамітнених розмов з особами, які чинять тиск. Якщо можеш - запроси свідка або проведіть зустріч у публічному просторі.

Збережи максимум інформації

Пам'ятай деталі: хто, коли, де, що сказав або запропонував. Якщо безпечно - зафіксуй це (нотатки, фото, скриншоти, листування). Це може стати ключовим доказом.

Не підписуй і не приймай нічого "під тиском"

Якщо тебе змушують щось підписати або взяти - не соромся сказати, що маєш право ознайомитись із документом або проконсультуватись із відповідальним підрозділом.

 Ти маєш право не знати, але ти не маєш мовчати.

Захист починається з простого: не реагуй на провокацію - просто дій по алгоритму.

Що потрібно знати під час спілкування з правоохоронними органами

Згідно зі статтею 63 Конституції України, особа не несе відповідальності за відмову давати показання або пояснення щодо себе, членів сім'ї чи близьких родичів.

У разі безпосереднього контакту з представниками правоохоронних органів працівнику необхідно негайно повідомити керівництво свого структурного підрозділу та юридичну службу.

77-46

43-06

72-13

74-54

70-63

77-39

43-56

70-68

Уся інформація, що стосується діяльності підприємства, належить до службової та не є приватною власністю працівника.

Розпорядником такої інформації є виключно аеропорт в особі генерального директора, який несе відповідальність за її захист та поширення.

Самостійне розголошення даних, надання пояснень або передача документів без погодження з керівництвом чи юридичною службою - неприпустимі.

Як діяти під час спілкування з представниками правоохоронних органів

1

Установи особу представника правоохоронного органу.

Попроси пред'явити службове посвідчення. Запиши ПІБ, номер, дату видачі та термін дії документа.

2

Не підписуй документи без розуміння.

Утримайся від підписання будь-яких паперів, які надають правоохоронці під час спілкування - навіть "формальних".

3

Не відповідай на питання без консультації з юристом.

Слідчий не має права допитувати тебе без окремого виклику. Утримайся від будь-яких пояснень до моменту спілкування з представником юридичної служби аеропорту.

4

Спостерігай за діями та обстановкою.

Будь присутній у приміщенні, стеж за діями правоохоронців, перевір, чи ведеться відеофіксація. У разі присутності понять, пов'язаних з правоохоронцями, наполягай на залученні незалежних осіб, бажано з інших організацій.

5

Тебе не можуть "замкнути".

Можна вільно пересуватись приміщенням і спілкуватись із колегами - заборона виходу не означає ізоляцію.

6

Контролюй свої речі та дії правоохоронців.

Тримай особисті речі при собі — це знижує ризик їх вилучення. Особистий обшук можливий лише особою тієї ж статі та з правом запросити адвоката. Слідкуй за тим, що саме вилучається, та як це фіксується у протоколі — усе має бути описано точно, без узагальнень.

7

Документуй усе письмово.

Зроби копії документів підприємства перед вилученням. Занось зауваження до протоколу або додавай їх окремим аркушем. Обов'язково отримай другий примірник протоколу з усіма описами, а не просто копію.

 Юридична служба аеропорту -

сильна команда юристів, які стануть на твій захист, підтримають і допоможуть діяти правильно у будь-якій складній ситуації.

ЧЕК-ЛИСТ

як зберегти спокій та захистити себе

1

Дихай спокійно.

Не реагуй миттєво, візьми паузу.

2

Не обіцяй і не відмовляй прямо.

Використовуй нейтральні фрази: "Мені потрібно подумати / уточнити".

3

Не лишайся наодинці.

Якщо відчуваєш тиск - запроси свідка або перенеси розмову в більш публічне місце.

4

Не бери нічого в руки.

Подарунки, конверти, "документи" - це може бути пастка.

5

Запам'ятай або зафіксуй деталі.

Що сказали, коли, в якій формі — все це має значення.

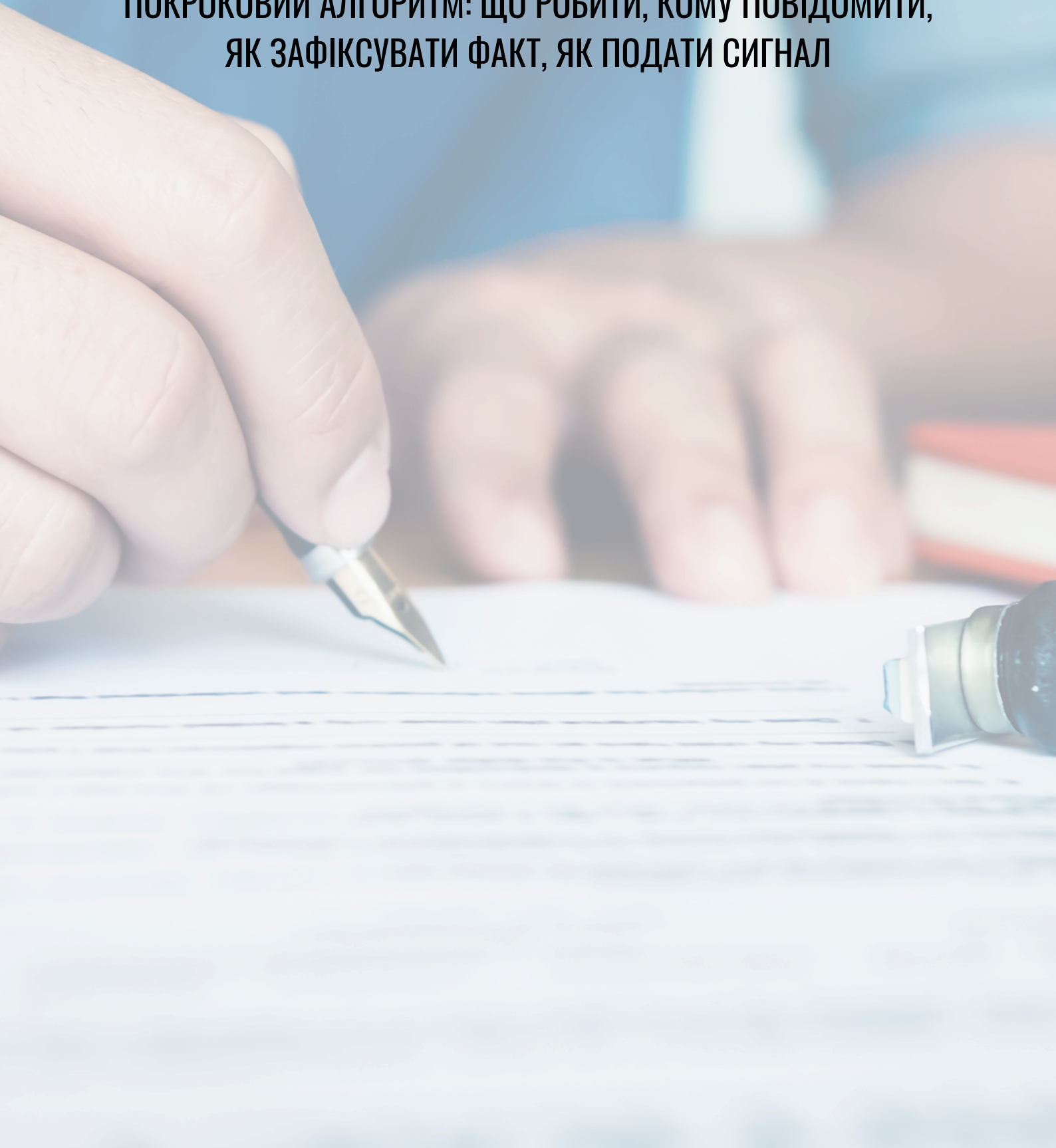
6

Звернись до свого керівника або ж до Служби антикорупційної роботи, комплаєнсу та фінансового контролю.

Краще повідомити одразу.

4. ДІЙ ПРАВИЛЬНО

ПОКРОКОВИЙ АЛГОРИТМ: ЩО РОБИТИ, КОМУ ПОВІДОМИТИ,
ЯК ЗАФІКСУВАТИ ФАКТ, ЯК ПОДАТИ СИГНАЛ

Якщо ти опинився в ситуації, яка виглядає підозріло - головне не мовчати і не залишатися з цим наодинці. Ось покроковий алгоритм, що робити:

1

Зафіксуй факт.

- Запиши деталі: хто, коли, де, що сказав/зробив.
- Якщо безпечно - зроби скріншоти, аудіо, збережи листування, сфотографуй предмет (якщо щось пропонували).
- Зроби це одразу, поки не стерлися деталі.

2

Не приймай пропозицію.

- Не бери "на руки" гроші, подарунки, документи - це може стати доказом проти тебе.
- Не погоджуйся навіть "умовно" чи "для годиться".

3

Повідом безпечно.

- Безпосередньому керівнику (якщо це безпечно).
- Службу антикорупційної роботи, комплаєнсу та фінансового контролю.
- Через внутрішню систему повідомлень / email / скриньку довіри
- Або зовнішнім органам - НАБУ, НАЗК, поліція (залежно від випадку).

4

Дочекайся реакції — не ділися з усіма.

- Не обговорюй ситуацію з колегами, друзями, у месенджерах - це може зашкодити тобі та розслідуванню.
- Співпрацюй з тими, хто уповноважений розглядати звернення.

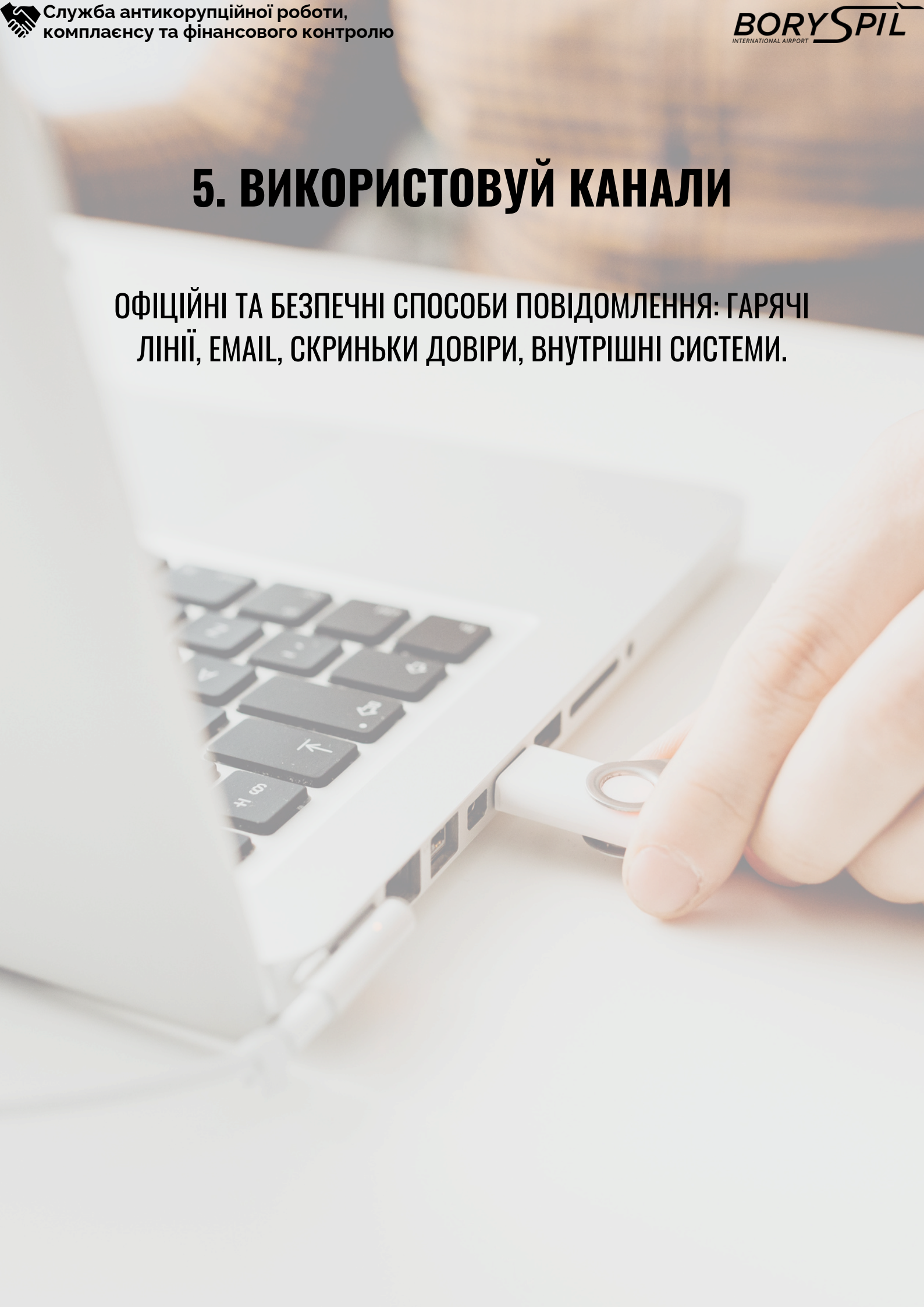
5

Відчуй підтримку.

- Ти не один. Аеропорт забезпечує захист кожному, хто повідомляє про порушення.
- Працює політика захисту викривачів в Міжнародному аеропорту "Бориспіль".

5. ВИКОРИСТОВУЙ КАНАЛИ

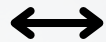
ОФІЦІЙНІ ТА БЕЗПЕЧНІ СПОСОБИ ПОВІДОМЛЕННЯ: ГАРЯЧІ
ЛІНІЇ, EMAIL, СКРИНЬКИ ДОВІРИ, ВНУТРІШНІ СИСТЕМИ.

Якщо ти став свідком або об'єктом спроби підкупу, тиску, шантажу чи іншого порушення - *ти маєш безпечні і захищені способи повідомити про це*. Ти не зобов'язаний вирішувати проблему самотужки - важливо зробити перший крок і передати сигнал. Усе інше - в руках тих, хто уповноважений діяти.

ЯК ТИ МОЖЕШ ПОВІДОМИТИ:

Email-канал для довіри
anticor@kbp.aero

Офіційна пошта, на яку можна надсилати звернення, опис ситуації або запит на консультацію.

**Пряма комунікація зі
Службою антикорупційної
роботи, комплаєнсу та
фінансового контролю**

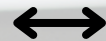
Особисто або через телефон.

Телефон довіри
044-281-73-28
(пн-пт з 09:00 до 18:00)

Конфіденційний дзвінок.

**Єдиний портал повідомлень
викривачів НАЗК**
whistleblowers.nazk.gov.ua

*Це державний захищений канал, який гарантує анонімність і захист викривачів.
Використовується для повідомлень у випадках, коли ви впевнені у факті корупційного правопорушення та маєте конкретну інформацію.*

Що важливо знати:

- Твоє повідомлення буде розглянуте конфіденційно.
- Ти маєш право не називати себе (анонімне звернення).
- За тобою закріплюється захист від будь-яких негативних наслідків (відповідно до політики захисту викривачів).
- Якщо вагаєшся - можеш звернутися за консультацією, не подаючи ще офіційного звернення

Пам'ятай: канали існують не для звітності, а для того, щоб захистити тебе.

Що писати у зверненні?

Не обов'язково знати юридичні терміни чи мати докази - головне чітко викласти факти.

Ось простий шаблон, що допоможе сформулювати повідомлення:

1

Що сталося?

Наприклад: "Мені запропонували подарунок в обмін на прищвидшення погодження документів"

2

Де і коли це було?

"Розмова відбулася в кімнаті переговорів 25 березня, близько 16:00"

3

Хто був учасником ситуації?

"Особа, яка звернулась - представник підрядника, прізвище відоме"

4

Чи були свідки або докази?

"Розмова відбулася при свідку / збережене листування / був дзвінок"

5

Чи відчуваєшся в безпеці?

Можеш вказати, якщо відчуваєш тиск, тривогу або ризик для себе

Можна надіслати анонімно або з іменем.

Навіть коротке повідомлення краще за мовчання - кожна деталь допоможе розібратись і захистити тебе та аеропорт.

Коли тиснуть на тих, хто грає за правилами

Іноді доброчесність викликає не вдячність, а спротив.

Провокації, плітки, відсторонення від процесів, тиск "своїх" - усе це може бути способом дискредитувати того, хто не зрадив принципам.

Ось простий алгоритм, як діяти, якщо тебе намагаються принизити, ізолювати або навмисно втягнути в порушення.

1

Залишайся спокійним(ою)

Навіть якщо тебе звинувачують або принижують - не реагуй емоційно. Це може бути частиною провокації.

2

Фіксує факти

Записуй ситуації, листування, коментарі, дати, дії. Веди нотатки. Це - твоя оборона.

3

Не мовчи - звернись до свого керівника або САРК та ФК

Не йдеться про "скаргу" - йдеться про захист своїх прав і репутації. Ігнорування системного тиску лише поглиблює проблему.

4

Попроси підтримку / консультацію

Ти маєш право отримати допомогу: юридичну або організаційну. Ініціатива - не слабкість.

5

Системне знецінення чи ізоляція працівника через його доброчесну позицію - це форма психологічного тиску.

Повідомлення про подібні прояви - це не емоційна реакція, а прояв професійної зрілості та турботи про безпечне робоче середовище.

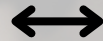
6. ЗНАЙ СВОЇ ПРАВА

ЩО ГАРАНТУЄ ТОБІ ПІДПРИЄМСТВО? ЯК ПРАЦЮЄ ЗАХИСТ
ПРАЦІВНИКІВ АЕРОПОРТУ, АНОНІМНІСТЬ ТА ВНУТРІШНІЙ
СУПРОВІД?

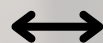
Якщо ти повідомляєш про корупцію, підкуп чи тиск - ти маєш захист, передбачений законодавством та внутрішніми політиками підприємства. Ми не тільки заохочуємо добросовісність - ми захищаємо тих, хто її обирає.

Конфіденційність

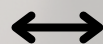
Твоя інформація не буде розголошена. Жодних "витоків", "чутток" чи "анонімних дзвінків назад".

Анонімність (за бажанням)

Ти маєш право не вказувати своє ім'я. Анонімні звернення так само розглядаються серйозно.

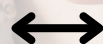
Захист працівника

Повідомлення про порушення не має впливати на твоє ставлення в колективі.

Підприємство зацікавлене, щоб кожен, хто діє відповідально, відчував впевненість і підтримку.

Внутрішній супровід

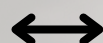
Ти можеш отримати підтримку: консультацію, юридичну допомогу або просто пораду від САРК та ФК чи юридичної служби. Тобі не доведеться "проходити все це самотійно".

Захист від звільнення, зниження посади чи переведення

Будь-яке рішення щодо тебе не може бути прийняте як "покарання" за повідомлення - це прямо заборонено політиками підприємства та законодавством України.

Розгляд і реагування

Твоє звернення не залишиться без уваги. Його розгляне САРК та ФК та інформація буде передана генеральному директору для подальшого реагування.

 Повідомити - означає бути відповідальним, а не ризикувати.

5 гарантій для тих, хто повідомляє

Конфіденційність

твоє повідомлення не розголошується.

Анонімність

можеш не називати себе, якщо не хочеш.

Захист від тиску

заборона переслідування за звернення.

Супровід

*підтримка, консультація, допомога з боку
відповідальної особи.*

Заборона покарання

*жодного звільнення чи переведення через
повідомлення.*

**Вчасне повідомлення - це твій сигнал про
те, що тобі небайдуже і потрібен захист.**

7. БУДЬ ПРИКЛАДОМ

**ЩО ОЗНАЧАЄ ДОБРОЧЕСНІСТЬ НА ПРАКТИЦІ? КУЛЬТУРА
НЕТЕРПИМОСТІ ДО КОРУПЦІЇ - ЦЕ ПРО ТЕБЕ.**

Бути доброчесним - це не лише дотримуватись правил. Це про щоденні рішення, які транслюють іншим, що чесність - це норма, а не виняток.

Ти не просто частина підприємства - ти її репутація, її цінності, її приклад для нових людей.

- 1** *Відмовитись від "подарунка" - спокійно і без компромісів.*
- 2** *Не покривати порушення, навіть якщо це твій знайомий.*
- 3** *Не мовчати, коли бачиш тиск або несправедливість.*
- 4** *Поважати себе настільки, щоб не дозволяти іншим використовувати твою позицію в корисливих цілях.*
- 5** *Вчасно вийти з розмови, яка починається словами: "Тут можна домовитися..."*

 Культура нетерпимості до корупції починається з тебе.

Коли одна людина говорить "ні" - вона не просто чинить опір, вона запускає хвилю, яка змінює все довкола.

У ситуаціях, коли хтось тисне, маніпулює чи порушує правила, найцінніше - залишатися собою.

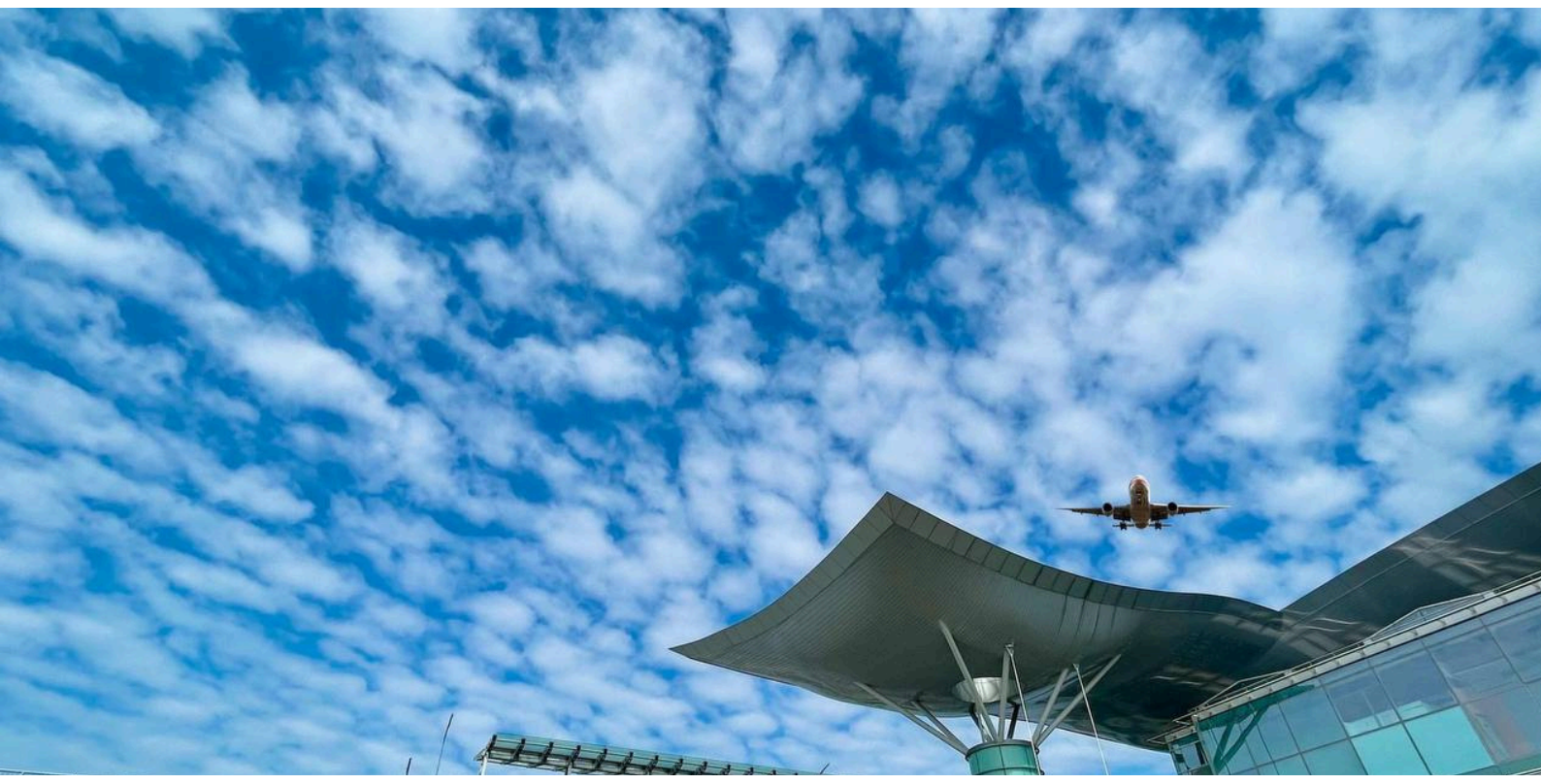
Ці рекомендації створено не для того, щоб лякати, а щоб підтримати. Вони - про силу особистого вибору, про доброчесність як професійну якість, і про те, що правильні дії мають значення.

Кожне "ні" на спробу підкупу, кожен факт, який ви не замовчали, - це крок до організації, в якій можна працювати чесно, без страху і з повагою до себе.

Тримайтеся принципів, не мовчіть, дійте впевнено - і пам'ятайте, ви не самі.

Доброчесність - це не про ідеальних людей. Це про людей, які обирають правильно. Щодня.

**Служба антикорупційної роботи,
комплаєнсу та фінансового контролю**

BORYSPIL

INTERNATIONAL AIRPORT

СЛУЖБА АНТИКОРУПЦІЙНОЇ
РОБОТИ, КОМПЛАЄНСУ ТА
ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ